

— Дмитре Миколайовичу, Ви почали здобувати освіту ще за часів польського панування. Які особливості тодішньої школи Вам запам'ятались?

— Насамперед, згуртованість і — я б це назвав

— Підлітком Ви пережили воєнне лихоліття. Що згадується Вам про той період?

— В окупованій Гощі фашисти розстрілювали радянських активістів, масово вбивали єврейське населення. Причому це відбувалось біля товстої цегляної стіни неподалік нинішнього Будинку культури. То було місце страти ще з часів громадянської війни тих, хто воював в Червоній чи польській арміях, в формуваннях УНР, тобто людей, які віддали життя за державу. Їх там і закопували. І дивно, що нині ніякого знака, пам'ятника чи навіть клумби на цьому місці немає. Невже у нас така коротка історич-

Вінницькій та Хмельницькій. За шість років мого керівництва трестом було споруджено гідротехнічні системи регулювання річок Стубла, Прип'ять на Волині, річки Іква в нашій області, Замисловецької зрошувальної системи на Житомирщині та багато інших.

Потім рік я працював начальником Головного управління меліоративного будівництва Мінводгоспу, а з червня 1968 року і до виходу на пенсію у 1987-му — заступником міністра меліорації і водного господарства України. Відповідав за організацію та керівництво будівельних робіт в комплексі, що належали до галузі міністерства, в 12 областях держави. Саме

воно було вирішене і водосховище побудовано. Приїжджаючи зі столиці в Гощу, я завжди відвідував керівників району, голів колгоспів, які цікавились меліорацією, і надавав їм посильну допомогу. Люблю бувати в рідному селищі. І тоді, і тепер, як кажуть, я душою завжди з ріднокраєм.

Хочу з великою вдячністю згадати тих, хто і мені в той час допомагав у вирішенні складних питань будівництва на рідній землі. Це Євген Алексієвський, міністр меліорації і водного господарства СРСР, Микола Гаркуша, керівник Мінводгоспу України, до речі, активний учасник Великої Вітчизняної війни і щирий патріот нашої країни.

— Чи доводилось Вам працювати за кордоном?

— Я ніколи не приховував свою любов до всього рідного, українського, шанував національні та релігійні традиції земляків. Водночас відчував, що через це мені не пропонували ділові поїздки в США та інші зарубіжні країни, куди нерідко в радянські часи вирушали керівники мого рангу. Однак завдяки досконалому знанню польської мови, вивченої в Гоцькій школі ще в дитинстві, я багато разів побував у Польщі, де на практиці вирішував проблеми виконання радянсько-польського договору з водного господарства в прикордонних районах. Якось польські колеги запросили мене відвідати Ягеллонський університет в Кракові. Там мені урочисто подарували повне видання творів великого вченого Миколая Коперника. А взагалі мене, як і інших українців, польські колеги дуже поважали за добре знання польської мови. За успішну співпрацю з іноземними фахівцями та зміцнення радянсько-польської дружби мені

До 850-річчя Гощі: наші земляки

«Я ДУШЕЮ ЗАВЖДИ З РІДНОКРАЄМ...»

РОБИТИ землю кращою — так коротко і ясно можна визначити суть професії меліоратора, якій все своє трудове життя присвятив наш земляк, відомий в Україні інженер та організатор виробництва Д. М. Гожик. Син незаможного селянина, він майже півстоліття тому одним з перших у нашому краї здобув вищу освіту в Київському гідромеліоративному інституті і пройшов шлях від майстра до заступника міністра меліорації та водного господарства України. Багаторічна плідна праця Дмитра Миколайовича відзначена двома орденами «Знак пошани», орденом Трудового Червоного Прапора, медалями та почесними званнями «Заслужений меліоратор України» та «Заслужений працівник рільництва України». Але і в роки клопіткої діяльності на відповідальних посадах, і нині, на заслуженому відпочинку, Дмитро Гожик при найменшій нагоді прагне приїхати в Гощу, побачитись з друзями, рідними, згадати незабутні молоді літа. І в редакції «Рідного краю», куди він завітав на наше прохання, кореспондент газети почав розмову саме запитанням про шкільні роки іменитого гостя.

— національна свідомість селянських дітей, моїх однокласників. Пам'ятаю, польськими урядовцями проводилась акція збору підписів за переселення населення Польщі в Південну Америку і створення там нових воєводств. Гоцанські учні-українці всі як один відмовились поставити свої підписи, і хоч кожен з нас був за це фізично покараний різкою, але ніхто не змінив свого рішення. Багато уваги у школі приділялось трудовому навчанню, планував дух відповідальності та вимогливості, велось викладання Закону Божого священиком Кривицьким. Батьки ж учнів дотримувались різних політичних поглядів: були в селищі прихильники соціалізму, націоналізму, євреї об'єднались в партію «Бунд», але дітей в політику ніхто не залучав.

— Чи змінилось шкільне життя після приходу Червоної Армії в 1939 році і встановлення Радянської влади?

— Так, звичайно. Дітей селян почали відрізати по майново-класовому стану батьків, яких ділили на бідняків, середняків і куркулів. Останніх серед батьків учнів нашого класу було всього два. Ці заможні селяни день і ніч тяжко працювали, проте дбали про високу освіту своїх дітей. Після встановлення Радянської влади в Гощу приїхали педагоги зі Східної України, змінилися і навчальні програми відповідно до вимог нової влади.

на пам'ять?

В роки війни підлітком я і товариші таємно розшукували на місці боїв гранати, патрони, стрілецьку зброю і передавали через підпільників для партизанів. Після визволення краю від окупації знову став учнем, і тільки два учні з довоєнного нашого класу знову почали навчатися в школі. А вищу освіту здобув, закінчивши гідромеліоративний інститут в столиці у 1952 році.

— Які гідротехнічні споруди будувались з Вашою участю?

— Мені довелось працювати на багатьох відомих в Україні гідротехнічних будовах. Керівником виробничих підрозділів, а потім — і великого будівельного управління «Укрводбуд» я брав участь у спорудженні об'єктів по всій Україні: Ігулецької зрошувальної системи на Херсонщині, водосховища для забезпечення питною водою Миколаєва, Чорнорічицької зрошувальної системи в Криму, Горлівського водосховища та каналу Сіверський Дінець-Донбас, Кременчуцького водосховища на Полтавщині. Згодом я став начальником обласного управління водного господарства Рівненщини, а з 1961 року — керівником будівельно-монтажного тресту «Поліссяводбуд», який вів меліоративне, водогосподарське та промислове будівництво у п'ятих суміжних областях: Волинській, Рівненській, Житомирській,

тоді розгорнулось великомасштабне будівництво осушувальних систем закритим дренажем та з регулюванням водно-повітряного режиму ґрунтів, площа яких на кінець 80-х років в порівнянні з 1971 роком зросла майже в 10 разів і сягнула 2 млн. га. Тоді ж з метою екологічної рівноваги активно велась робота із створення польдерних осушувальних систем на землях, площа яких зросла з 15 до 250 тис. га. Було побудовано ряд крупних заводів з виготовлення збірного залізобетону, зокрема, в Рівному, та заводів з виготовлення гончарної трубки, два з яких — Могиланський та Рівненський — в нашій області. Ними виготовлялось 450 млн. штук гончарних трубок. Розширювалась і зміцнювалась виробнича база будівельно-монтажних управлінь, будувалось багато житлових будинків для працівників галузі, об'єктів рибного господарства та для забезпечення водою населених пунктів тощо.

— А в Гощі є об'єкти, побудовані тоді з Вашою участю?

— Так. Крім численних меліоративних систем на землях тодішніх колгоспів, було споруджено водосховище в нашому селищі. Дуже складно було вирішити питання його будівництва, оскільки важко було довести його економічну доцільність, але завдяки наполегливості керівництва району, допомозі управління нашого Мінводгоспу

ми та зміцненні радянсько-польської дружби мені було присвоєно почесне звання «Заслужений працівник рільництва України».

— А яка остання справа у Вашій трудовій біографії на посту заступника міністра?

— Заходи з ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. В період 1986 - 87 років я брав участь у проектуванні та спорудженні 460 км водопроводів із водозабірним устроєм в 58 населених пунктах, уражених радіацією. Тоді за цим проектом було пробурено 420 артезіанських свердловин. З метою недопущення попадання забруднених радіацією стоків у басейн Дніпра було побудовано багатокілометрові захисні дамби. В перші місяці і роки ліквідації наслідків Чорнобильської біди ці та інші роботи були пов'язані з великою шкідливістю для здоров'я. Я учасник ліквідації аварії на ЧАЕС першої категорії.

Вважаю, доля подарувала мені радість працювати в багатьох регіонах України, зустрічати хороших людей. Але я і моя дружина Ганна Дмитрівна завжди з благоволінням і щирою любов'ю згадували дорогих нам гоцанців і при кожній нагоді поспішали приїхати додому, в Гощу. Адже тут, в Гощі, наша рідна сторона з дитячих років і назавжди...

— Дякую Вам за цікаву розмову.

Вів інтерв'ю
Анатолій КАРДАШ.